

Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou noviny
předplaceny, je v pravém
horním rohu štítku!
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time
Committed
À dé lai
convenu

Telefon: 416/530-4222

Fax: 416/530-0069

E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No.6.

(455.)

Vol. 20.

satellite 1-416

Thursday,

March 25,

2010

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Velký pátek a Velikonoční neděle

Jacopo Robusti, Tintoretto (1518-1594): Ukřižování (536x1224 cm) Scuola di San Rocco, Benátky

Tento týden jsem dostal parte. Přišlo e-mailem. Z dětství se pamatuji na ty okamžiky, kdy se otevřela poštovní schránka a tam byla buď černě zarámovaná obálka nebo jen složený papír s černým rámečkem. Pokud se jednalo o někoho obzvláště blízkého, předcházel smutnou zprávu telegramem.

Ve mailu se jednalo o člověka, kterého jsem vlastně moc neznal, který byl téměř o dvacet let mladší, takže jsme spolu nevyrostali. Matně si pamatuji na děvče, které nemohla chodit a tak ji Jiří Tretera odnesl v náručí na výuku do nedělní školy. Později, když jsem se vrátil z exilu do Čech si pamatuji na slečnu pohybující se neobyčejně bystře na berlich jako kdyby jí nevadilo její postižení. Co bylo podstatné, měl jsem vždy pocit, že se zajímá o to, co je důležité, o věci duchovní. Zkrátka náboženské podniky byly to nejdůležitější. Jako kdyby přinášela v této nenormální době, kdy není na nic čas, ten správný rozměr a věnovala čas věcem, které jsou podstatné. V době, kdy je pro nás všude daleko, neměla problém vzdálenosti překonávat.

Píšu o tom proto, že jsou zde před námi dva svátky, kdy si připomínáme smrt a vzkříšení Velký pátek a Velikonoční neděle. Svátky, kterým věnovala řada hudebních velikánů své pašije. O koloběhu života a smrti vypráví i Bohuslav Martinů v *Otvírání studánky*. Koncem osmdesátých let měl mít Karel Kryl na Velký pátek koncert na Masaryktownu. Byl z toho mírně rozpačitý. Nakonec celé dilema vyřešil tak, že první polovinu hrál jenom vážné věci a pokud možno s velikonoční tematikou jako *Zapřetí Petrovo*. V druhé části pak oznámil, že vše nekončí smrtí, ale že po smrti následuje vzkříšení a pak bez problémů zahrál to, co by jinak asi hrát na Velký pátek nechtěl. Připomeňme si i Armstrongův *Pohřeb v New Orleansu*. První část je ponurá a temná. A pak jako když bičem praskne a kapela jde z pohřbu, začne hrát vesele a život jde dál.

Co je tedy na Velikonocích jedinečné a v čem by se mělo křesťanství lišit od ostatních náboženství? Jednak v tom, že smrt nelze oddělit od vzkříšení. Bolest od radosti. Smích od slz. Jedno bez druhého je buď deprese nebo kýč. Pomyslná šíře mezi těmito póly je hloubka života. Anglický teolog John Arthur Thomas Robinson (1919-1983) v knížce *Čestně o Bohu* hovoří o Bohu jako o HLUBINĚ, Boha ztotožňuje s LÁSKOU. Český filosof Ladislav Hejdiánek klade důraz na PRAVDU.

Problém světa, ve kterém žijeme je v tom, že jsme bombardováni denně reklamou a různými ideologiemi, že vlastně tato šíře života, či lépe řečeno *hloubka* či *hlubina* je nežádoucí. Láska je nahrazována virtuálními vztahy přes počítač. Místo pravdy je důležitá síla a úspěch.

V poslední době se hovoří hodně o „tunelování“, jako kdyby to byl čistě český problém. Ve skutečnosti k tunelování pojmu křesťanství dochází již v roce 313 Milánským ediktem císaře Konstantina. Křesťanství bylo nahrazeno ideologií, nenásilí násilím.

Tunelování pojmu pokračuje dějinami a jen čas od času se někdo pokusí vrátit k tomu, co jednotlivé pojmy, či jednotlivá učení původně znamenaly. Počátkem dvanáctého století to byl Giovanni Battista Bernardone (1181?-1226) známý jako František z Assisi, který kladl důraz na chudobu. Jan Hus (1371?-1415) je známý jako stoupenec pravdy, Jan Amos Komenský (1592-1670) dává přednost vzdělání a moudrosti a Petr Chelčický a Lev Nikolajevič Tolstoj (1828-1910) byli radikálními stoupenci nenásilí. Dnešní společnost však neví, co s těmito učenci a tak je na jednu stranu ctí, ale zároveň před nimi varuje: Chudoba není řešením. Pravdu nemůžeme zaměňovat s fanatismem. Jedinec nemůže obsáhnout veškerou moudrost, má se spolehnout na internet, správa věcí veřejných má být svěřena do rukou politiků. Havlova *moc bezmocných* se nahrazuje *mocí*

mocných. A nenásilí je vytlačováno z politiky do osobní sféry či do výchovy dětí.

Křesťanství vychází z židovské tradice a mnoho z myšlenek, které se nacházejí v Novém zákoně jsou i ve Starém. Jsou myslitelé, kteří se nehálsili a nehálsi ke křesťanství, ale tyto myšlenky pak dále rozvinuli. Jedním z mých oblíbených spisovatelů je třeba existencialista Albert Camus.

Jestli mi něco fascinuje na křesťanství, tak je to právě to, že neupřednostňuje silné a úspěšné, ale zastává se slabých a bezmocných a dává jim místo ve společnosti. Neklade důraz na kvantitu, ale na kvalitu. Kvalitu jakousi vnitřní, kterou my nedokážeme definovat.

Tato kvalita se pak přenáší jaksi zvláštní cestou od někoho na někoho. Toto nepostřehnutelné, přesto existuje a její nositelé nejsou celebrity, ale mohou to být lidé prostí, invalidi, ti kteří se nedožijí vysokého stáří. Tito lidé nemusejí vytvořit žádné umělecké dílo, nemusejí napsat žádnou knihu, ale jsou solí země. A není vše tak špatné, když vidím, že se chodníky přizpůsobují vozíčkářům a ve výtahu se ozývá zvukové hlášení pro slepce.

Úlohou umělců, spisovatelů a novinářů je předávat dál sdělení, že láska, pravda a věci, které mají srdce mají význam a bez nich že společnost zahyne. Předávat dál toto tajemné sdělení o lidské duši. Pokud tohle poselství zmizí, pak přichází skutečná smrt.

Jestliže se někdo chce v této zemi pobavit, měl by chodit na pohřby. Řečníci se předhánějí ve veselých historkách ze života nebožtíků. Všichni se většinou smějí. Velký pátek však vypráví o něčem jiném, o dramatu Ježíšova boje se smrtí a také o naději, která je v jejím přemožení. Parte, které mi přišlo e-mailem bylo barevné. I z něj jsem měl pocit naděje. Naděje, kterou si připomínáme o Velikonocích.

Aleš Březina
